

Sujuva tulkkaus - tulkkauksen kolme pääaluetta

Riitta Lahtinen, Tuntosarvi 8/2004

Kuurosokeille tulkkaus on haasteellista. Kuurosokeille tulkkaus on kommunikaatiomenetelmien yhdistelmä. Siihen sisältyy toisenlaisia elementtejä kuin jos tulkataan kuuroille kieleltä kielelle. Toinen suuri ero toimivassa tulkkauksessa kuurosokeille on näkemiseen liittyvien asiayhteyksien, ympäristön ja sen toiminnan ja siinä liikkumisen tuomat tarpeet ja elementit. Näön puutetta kompensoidaan tiedolla, jota saadaan kuvailun ja opastuksen avulla.

Kuurosokeille tulkkaus sisältää kolme kokonaisuutta, jotka ovat:

1) kieli, sen kääntäminen kieleltä toiselle tai saman kielen toistaminen mm. suomi, ruotsi, viittomakieli. Kielen vastaanottamisen ja tuottamisen tavat sisältävät eri kommunikaatiomenetelmiä.

2) ympäristön kuvailu (yleinen, fyysinen ja sosiaalinen), jossa visuaalinen tieto muutetaan kielelliseen tai muuhun sovittuun muotoon (non-verbaali, osoitus, kosketus, piirtäminen tms.) sekä

3) opastaminen, jonka aikana liikutaan yhdessä tilassa ja paikasta toiseen sekä orientoidutaan ympäristöön, jolloin viestintä tapahtuu suureksi osaksi kehon liikkeitä tunnistamalla.

Kaikki edellä mainitut kohdat sisältävät eri kommunikaatiomenetelmiä ja niiden variaatioita ja yhdistelmiä, joiden käyttö vaihtelee riippuen tilanteista ja henkilöistä. Yhdistelemällä eri tietoja kuurosokealla henkilöllä on mahdollisuus saada tila ja tilanteet haltuunsa. Näin hän voi toimia mahdollisimman itsenäisesti ja tehdä omat päätökset ja valinnat. Tulkkausprosessin sujuva eteneminen sekä riittävän ja laadukkaan tiedon saanti perustuvat siihen, että kuurosokea osaa käyttää tulkkiä ja että tulkki hallitsee kuurosokealle tulkkauksen eri osa-alueet.

Lähde: Lahtinen, R. 2004. Sujuva tulkkaus kuurosokeille. Selvitys kuurosokeiden tulkinkäytön kokemuksista. Julkaisuja B2 / 2004. Raportti 2.